

HUMANIST

Humanist **John Færseth** **Alt-art: Når frosken kommer ut av sekken**
Norges første alt-right-kunstutstilling vil neppe revolusjonere det norske kunstfeltet.
Samtidig stiller den noen viktige spørsmål rundt provokasjon som virkemiddel.

I den ferske boken *Kill All Normies*, skriver Angela Nagle om provokasjon som den sentrale dyden i kunst og kunstkritikk de siste femti årene. Så sentral er den, at den som våger å opponere risikerer å bli mistenkeliggjort som konservativ – eller enda verre, som en som ikke lenger er i takt med samtiden.

Hans Jørgen Lynglimt Johansen er glad i å filme seg selv. Her er han i ferd med å rapportere fra vernissasjen. Foto: John Færseth

Denne opprørsdyrkingen sådde dragetenner, skriver Nagle. Fordi de rådende verdiene lenge var konservative og dominert av europeisk, kristen kultur, ble transgresjonen også omfavnet av store deler av den politiske venstresiden. Men hva skjer når dette ikke lenger er tilfellet, når de langt på vei er erstattet av nye verdier, det som noen foraktelig kaller politisk korrekthet – multikulturalisme, aksept for seksuelle minoriteter og en stilltiende aksept for markedsliberalismen som noe uunngåelig, spør Nagle.

Svaret hennes er ikke overraskende, gitt det som er bokens sentrale tema: Fremveksten av det som har blitt kjent som alt-right. Transgresjon og provokasjon har blitt våpen for en ny høyrefløy, som har mer til felles med sekstiåtterslagordet om at «det er forbudt å forby», enn med tradisjonell konservativisme. Den lefler skamløst med forbudte temaer som kvinneforakt, rasisme og antisemittisme, og morer seg med å demonstrere sammen med høyreekstremister, slik den tidligere rapperen Baked Alaska gjorde i Charlottesvillie for litt over en uke siden.

Med dette i tankene, begir jeg meg mot det som hevder å være Norges første alt-right-kunstutstilling.

Fra «stoner» til hatsymbol

Temaet for utstillingen, som har fått navnet *That's a small step for a frog*, er frosken Pepe. Pepe ble opprinnelig skapt av serietegneren Matt Furie, som en kul og avslappet «stoner». For et par år siden ble han imidlertid gjort til symbol av alt-righterne, som blant annet brukte ham til å promotere Donald Trumps presidentkandidatur. De lyktes så godt med overtagelsen at Pepe havnet på lister over hatsymboler, og til slutt ble «drept» av Furie selv – uten at noen av delene la noen demper på populariteten.

Enkelte har til og med gått så langt som til å spøkefullt identifisere ham med den egyptiske

John

Færseth

Alt-art: Når frosken kommer ut av sekken

Humanist

froskeguden Kek, som representerte «urmørket», og som også danner et koreansk anagram for *LOL*, eller «laughing out loud».

Lilith Keogh vil utfordre politisk korrekthet i kunstverdenen. Flagget symboliserer Kekistan, et fiktivt hjemland for alt-rightere som mener seg forfulgt av den samme korrektheten. Foto: John Færseth

Ved siden av døren henger noe som ved første øyekast kan minne om nazi-Tysklands marineflagg. Det røde er imidlertid erstattet med grønt, og i stedet for hakekorset, er fire store K'er plassert i midten. Flagget representerer «Kekistan», et fiktivt hjemland for alt-rightere som mener seg å være en minoritet forfulgt av den politisk korrekte majoriteten.

Metapolitikk

Inne i stua som for anledningen er omgjort til utstillingsrom, blir det servert champagne. Ved siden av ligger en bunke ark. For som enhver annen skikkelig utstilling, har også denne en forklarende tekst. Vi får vite at formålet med utstillingen er metapolitisk: Å bryte ned muren av sensur og politisk korrekthet i kunstverdenen, slik frosken har gjort det i samfunnsdebatten.

Uttrykket metapolitikk kommer opprinnelig fra marxisten og antifascisten Antonio Gramsci, som mente at man først måtte endre kulturen for å kunne endre samfunnet. Det viser seg imidlertid at kunstneren selv ikke kjenner til dette, men har snappet det opp fra den østerrikske identitærlederen Martin Sellner, som mener det pågår en storstilt utskifting av Europas befolkning, en utrenskning som må bekjempes ved å endre kulturen som har lagt til rette for den. ([Les om Sellners nylige norgesbesøk her.](#))

Lilith Keogh er i slutten av tjuetårene. Iført svart lærskjørt og med grønnlig sminke rundt øynene er hun absolutt et blikkfang. Hun har tegnet bildene med tusj, for så å scanne og fargelegge dem med photoshop. Hun forteller at hun oppdaget Pepe via Donald Trump, som hun sympatiserer med, og gjennom det hun selv kaller konspirasjonsteorier. Som Trump er hun skeptisk til vaksiner, og mener det finnes globale maktkonstellasjoner som må stoppes og nedkjempes – noe utstillingen er ment som et bidrag til.

Pepe som ridder i rustning befri to kvinner fra det som, til tross for trekk som minner om klassiske stereotyper om jøder, er en «muslimdrage». Foto: John Færseth

En frosk i rustning

Er det stor kunst? Det er vanskelig å svare på for en amatør som meg, uten noen form for kunsthistorisk skoloring. Men den er i hvert fall slagkraftig. Ytterst til venstre henger en tegning av Pepe som ridder i skinnende rustning, mens han befri to nakne kvinner fra «muslimdragen», utstyrt med langt skjegg og *taqiyah* (islamsk kalott). På brystet har han et rødt tempelridderkors.

Ved siden av ser vi Pepe geleide en stor mengde utenlandsk utseende mennesker gjennom en gjenkjennelig port, som i stedet for «Arbeit macht frei» har innskriften «Refugees Welcome». En tredje viser Pepe som politi, mens han fører en gjenstand opp i den mørkhudede rumpa til en mann som ligger på gulvet med håndjern på.

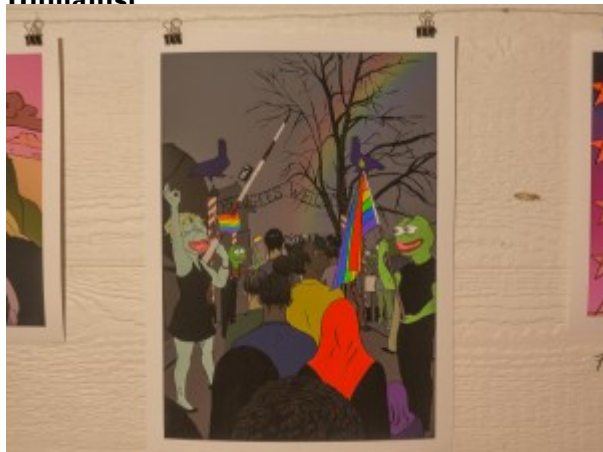
- Bildet handler om at vi er nødt til å kvitte oss med alle migrantene på en eller annen måte, enten vi gjør det på gamlemåten, slik bildet refererer til, eller på en annen måte, forklarer Lilith hjelpsomt. På facebookside sin har hun delt lenker til den identitære gruppen *Defend Europe*, som for tiden aksjonerer mot flyktningsskip i Middelhavet, som den forsøker å hindre fra å nå Europa.

En politisk sammenkomst

De fleste i det lille utstillingsrommet ser ut til å ha møtt opp på politisk, snarere enn kunstnerisk, grunnlag. En forteller at han er mannsrettsaktivist – riktig nok uten å tilhøre den militante amerikanske MRA-bevegelsen. En annen tilhører ungdomspartiet til Alliansen, partiet Lilith selv stiller til valg for. I et hjørne står partihøvding Hans Jørgen Lysglimt Johansen og filmer seg selv mens han rapporterer fra utstillingen.

Lilith Keogh står selv på 13. plass på partiets stortingsliste, og har uttrykt respekt for Lysglimt, som var den som først gjorde henne oppmerksom på Pepe og fikk henne på ideen om å lage en utstilling rundt ham. Samtidig har hun begynt å revurdere støtten til partiet, etter hvert som det har beveget seg lenger og lenger bort fra protestparti til høyre for FrP og over mot konspirasjonsteorier om «jødemakt».

- Sannheten er at Kek er et esoterisk fenomen, forklarer en smilende Lysglimt før han begynner med en utlegning om den egyptiske froskeguden: – Om du tenker deg om, er det for eksempel ikke bare du som har kommet til ham i kveld, det er også han som har fått deg til å komme hit.

Vi må kvitte oss med migrantene på en eller annen måte, mener Lilith Keogh. Foto John Færseth

Er frosken ute av sekken?

That's a small step for a frog vil neppe revolusjonere norsk kunst. Lilith Keogh er foreløpig en outsider i miljøet, henvist til å stille ut i sin egen leilighet. Og som mye annet i det lille norske alt-right-miljøet, bærer det hele fortsatt preg av å være importert fra USA, uten helt å være tilpasset norske forhold.

Samtidig er prosjektet tankevekkende.

Things fall apart, the center cannot hold, skrev dikteren William Butler Yeats for snart hundre år siden. Tiden vi lever i er preget av en radikaliserings og polarisering på alle fronter, slett ikke bare til høyre, selv om alt-right-bevegelsen representerer en helt ny selvtilitt i så måte. Thomas Knarvik laget for et par år siden furore ved å tegne den iransk-svenske samfunnsdebattanten Ali Esbati som en ape, samtidig som Dan Park opererte i grenselandet mellom kunst og nynazistisk aktivisme.

Mye av dette handler om bevisst provokasjon – ikke så mye for å påvirke som for å endre grensene for hva som kan og ikke kan sies.

Hva skjer når dogmet om at kunsten skal provosere og utfordre for alvor blir tatt i bruk av den radikale høyresiden, og ikke bare fra venstre? Vil «venstrekunsten» svare med å forkaste dogmet, eller erstatte det med et nytt om at kunsten skal være progressiv – hva man nå enn mener med det? Eller får vi en polarisering der også, med gjensidig utestenging av kunstnere som ikke står for den rette linjen? Vil skillelinjen i så fall gå ved ren rasisme, eller for eksempel innvandringsmotstand eller støtte til FrP?

En ting er sikkert: Det er naivt å tro at vi ikke vil se mer som dette fremover. Katta er ute av sekken. For ikke å si frosken.